

## Праці Теріологічної школи

науковий рецензований журнал  
Українського теріологічного товариства

видається з 1998 року Національним  
науково-природничим музеєм НАН України

Том 12 (Різноманіття ссавців)  
Київ • 2014 • 144 с.

## Proceedings of the Theriological School

scientific peer-reviewed journal  
of the Ukrainian Theriological Society

publishing since 1998 by the National Museum  
of Natural History, NAS of Ukraine

Volume 12 (Diversity of Mammals)  
Kyiv • 2014 • 144 p.

«Праці Теріологічної Школи» — видання Українського теріологічного товариства НАН України, яке започатковано 1998 року як серію тематичних збірників праць з номером ISBN 966-02-0692-5. Із 2012 року випуски мають назву томів і випускаються як періодичне видання з ISSN 2312–2749. Всі випуски доступні в електронному форматі pdf на веб-сайті Українського теріологічного товариства НАН України: [www.terioshkola.org.ua](http://www.terioshkola.org.ua).

## Редакційна колегія

*Загороднюк Ігор*, канд. біол. наук, Київ  
(головний редактор)  
*Годлевська Лена*, канд. біол. наук, Київ  
*Гольдін Павло*, канд. біол. наук, Київ  
(заступники головного редактора)

*Волох Анатолій*, докт. біол. наук, Мелітополь  
*Дикий Ігор*, канд. біол. наук, Львів  
*Смельянов Ігор*, докт. біол. наук, Київ  
*Лобков Володимир*, канд. біол. наук, Одеса  
*Міхєєв Олексій*, докт. біол. наук, Дніпропетровськ  
*Писанець Євген*, докт. біол. наук, Київ  
*Постава Томаш*, докт. біол., Краків  
*Рековець Леонід*, докт. біол. наук, Київ  
*Тищенко Володимир*, канд. біол. наук, Київ  
*Токарський Віктор*, докт. біол. наук, Харків  
*Хосцький Павло*, докт. с.-г. наук, Львів  
коректор: *Золтан Баркасі*

## Адреса

e-mail: [mammalia@ukr.net](mailto:mammalia@ukr.net)  
web: <http://terioshkola.org.ua/ua/pts.htm>

## Editorial Board

*Zagorodniuk, Igor*, Dr., Kyiv  
(editor-in-chief)  
*Godlevska, Lena*, Dr., Kyiv  
*Goldin, Pavel*, Dr., Kyiv  
(associate editors)

*Dykyu, Ihor*, Dr., Lviv  
*Emelianov, Igor*, Prof., Dr., Kyiv  
*Khoyetsky, Pavlo*, Prof., Dr., Lviv  
*Lobkov, Volodymyr*, Dr., Odesa  
*Mikheyev, Alexey*, Prof., Dr., Dnipropetrovsk  
*Postawa, Tomasz*, Dr., Krakow  
*Pysanets, Yevgen*, Prof., Dr., Kyiv  
*Rekovets, Leonid*, Prof., Dr., Kyiv  
*Tokarsky, Viktor*, Prof., Dr., Kharkiv  
*Tyschenko, Volodymyr*, Dr., Kyiv  
*Volokh, Anatoly*, Prof., Dr., Melitopol  
corrector: *Zoltan Barkasi*

## Address

e-mail: [mammalia@ukr.net](mailto:mammalia@ukr.net)  
web: <http://terioshkola.org.ua/en/pts.htm>

## Реєстрація видання

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України: наказ № 1840/5  
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ № 14638/3609Р від 28.10.2008 р.

Рекомендовано до друку вченою радою Національного науково-природничого музею  
НАН України 24 грудня 2014 р.

## ISSN 2312–2749

Фото на першій сторінці обкладинки: ліскулька руда (*Muscardinus avellanarius*) — вид гризунів,  
обраний символом 2013 року за рішенням XIX Теріологічної школи (автор: Ганна Зайцева)

© Національний науково-природничий музей НАН України, 2014  
© Українське теріологічне товариство НАН України, 2014



## Праці Теріологічної Школи

## Proceedings of the Theriological School

Том 12 • 2014

ISSN 2312-2749

науковий журнал • видається з 1998 року • виходить раз на рік • Київ

### ЗМІСТ

#### Дослідження фауни

*Загороднюк, І.* Зміни таксономічного різноманіття ссавців України за три останніх століття: вимерлі, чужорідні та фантомні види

*Антонець, Н.* Таксономічне багатство ссавців Дніпровсько-Орільського природного заповідника

*Домбровський, В., Болотіна, І.* До фауни ссавців національного парку «Прип'ятський» (Білорусь)

*Мерзликін, І.* Еколого-фауністичні дослідження ссавців природного заповідника «Михайлівська цілина» (Сумська область)

#### Моніторинг ссавців

*Зайцева-Анциферова, Г.* Синантропні тенденції в українських вовчків

*Наглов, В.* Значення видів дрібних ссавців в епізоотіях туляремії на території Харківської області

*Саварін, А.* Краниологічний патоморфологічний моніторинг: проблеми та перспективи (на прикладі їжаків, Erinaceidae)

*Селюніна, З.* Зміни складу теріофауни регіону Чорноморського заповідника в результаті інвазії видів (історія вивчення ссавців та господарського освоєння регіону)

### CONTENTS

#### Fauna Research

**3** *Zagorodniuk, I.* Changes in Taxonomic Diversity of Ukrainian Mammals for the Last Three Centuries: Extinct, Phantom, and Alien Species

**17** *Antonets, N.* Taxonomic Richness of Mammals in the Dnipro-Orel Natural Reserve

**22** *Dombrovski, V. Bolotina, I.* Mammal fauna of the National Park "Pripyatsky" (Belarus)

**26** *Merzlikin, I.* Ecological and Faunal Research of Mammals in the Natural Reserve «Mykhailivska Tsilyna» (Sumy Region)

#### Monitoring of Mammals

**38** *Zaytseva-Anciferova, H.* Synanthropic Trends in Ukrainian Dormice

**47** *Naglov, V.* The Importance of Small Mammals in Epizootic Events of Tularemia in the Kharkiv Region

**56** *Savarin, A.* Craniological Pathomorphological Monitoring: Problems and Perspective (Hedgehogs as an Example, Erinaceidae)

**69** *Selyunina, Z.* Changes in the Composition of Mammal Fauna in the Black Sea Reserve Region as a Result of Invasion of Species (History of Studying of Mammals and Economic Development of the Region)

## Дослідження рідкісних видів

Боровик, Є. Зміни структури сімейних ділянок бабака (*Marmota bobak*) в умовах резерватних сукцесій

Коробченко, М., Загороднюк, І., Редінов, К. Огляд поширення та морфометричні особливості сліпачка *Ellobius talpinus* (Arvicolidae) у регіоні Нижнього Подніпров'я (Україна)

Філіпенко, С. Знахідки тхора степового (*Mustela evermanni* Lesson, 1827) в Україні: огляд зоологічних колекцій

## Теріологічні нотатки

Вікырчак, О. Знахідки kota лісового, *Felis silvestris* Schreber, 1777 (Carnivora, Felidae), на Тернопільщині (Україна)

Ребров, С. Кажани долини річки Ковсуг (Луганська область)

## Історія науки

Загороднюк, І. Теріологічні дослідження Леоніда Гіренка

Слюсар, М. Сергій Тесленко (1959–2000): біографічний нарис

## Хроніка

Селюніна, З., Зізда, Ю., Загороднюк, І. Звіт про роботу XIX Теріологічної школи-семінару «Роль заповідних територій у збереженні фауністичних комплексів»

Брусенцова, Н. Рік Борсука в Україні (2014)

## Інформація

Випуски «Праць Теріологічної школи» та правила для авторів

Резюме статей, вміщених у томі 12 (російською мовою)

## Rare Species Research

81 Borovyk, E. Structural Changes of the Steppe Marmot (*Marmota bobak*) Family Areas Under Succession in Reserve Areas

89 Korobchenko, M., Zagorodniuk, I., Redinov, K. Review of Distribution and Morphometric Peculiarities of the Mole Vole *Ellobius talpinus* (Arvicolidae) in the Lower Dnipro Region (Ukraine)

102 Filipenko, S. Records of Steppe Polecat (*Mustela evermanni* Lesson, 1827) in Ukraine: Review of Zoological Collections

## Theriological Notes

108 Vikyrychak, O. Findings of the Wildcat, *Felis silvestris* Schreber, 1777 (Carnivora, Felidae), on the Territory of Ternopil Region, Ukraine

111 Rebrov, S. Bats of the Kovsuh River Valley (Luhansk Region)

## Science History

114 Zagorodniuk, I. Theriological research by Leonid Hirenko

127 Sliusar, M. Serhiy Teslenko (1959–2000): Biographic Essay

## Chronicles

129 Selyunina, Z., Zizda, Yu., Zagorodniuk, I. Report on the 19th Theriological School-Workshop "The Role of Conservation Areas in Maintaining Faunistic Complexes"

134 Brusentsova, N. The Badger Year in Ukraine (2014)

## Information

138 Issues of the "Proceedings of the Theriological School" and rules for authors

140 Summaries of articles published in Volume 12 (in Russian)